

**AZ ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL ELNÖKE
RÉSZÉRE**

BUDAPEST

2014. VI. A. 26/M.

P Á L Y Á Z A T

a Szekszárdi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-
Munkaügyi Kollégium kollégiumvezetői tisztségére

2014.

**DR. HANDÓ TÜNDE ASSZONYNAK
ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL ELNÖKE**

BUDAPEST
Szalay u. 16.
1055

Tisztelt Elnök Asszony!

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke által a Bírósági Közlöny 2014/7-8. számában a 357/2014.(VIII.18.) OBHE számú határozattal meghirdetett pályázati kiírásra – a pályázathoz csatolt pályamű és szakmai önéletrajz alapján –

p á l y á z a t o t

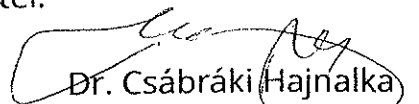
nyújtok be a Szekszárdi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium kollégiumvezetői tisztségére.

Nyilatkozom, hogy a vezetői kinevezési feltételeknek megfelelek, kinevezésem esetén a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 41. §-ában írt összeférhetetlenségi ok nem merül fel.

Hozzájárulok a bírói értékelésemre vonatkozó iratoknak az OBH elnöke általi beszerzéséhez és kezeléséhez (Bszi. 130. § (3) bekezdés).

Szekszárd, 2014. szeptember 30.

Tisztelettel:

Dr. Csábráki Hajnalka
Szekszárdi Törvényszék
törvényszéki bíró

P Á L Y A M Ű

a Szekszárdi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiuma kollégiumvezetői állására benyújtott pályázathoz

A kollégium a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 155. §-a szerinti igazgatási jellegű feladatai mellett, a Bszi. 27. §-a alapján végzett szakmai munka keretében az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében figyelemmel kíséri a bíróságok gyakorlatát, véleményt nyilvánít a vitás jogalkalmazási kérdésekben, valamint a joggyakorlat elemző csoport vezetőjének felkérésére közreműködik a joggyakorlat elemző munkában.

A kollégium tevékenységéhez kapcsolódóan a kollégiumvezető szakmai és igazgatási feladatait a Bszi. 124. §-a, a bíróságok igazgatásáról szóló 9/1999. OIT Szabályzat 22. §-a, valamint a Szekszárdi Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg. A kollégium és a kollégiumvezető a szakmai és igazgatási feladatait az Országos Bírósági Hivatal elnöke által meghatározott stratégiai célok megvalósulását elősegítve, a civilisztika területén gyors tempóban és jelentős mértékben változó anyagi-, és eljárásjogi jogszabályi környezetben elvárt magas színvonalú és időszerű ítélkezés biztosítására teljesíti.

A Szekszárdi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiuma kollégiumvezetői állására benyújtott pályaműnek a pályázati felhívás szerint tartalmaznia kell a kollégium működésével kapcsolatos, a törvényszék előtt álló rövid- és hosszú távú kihívásoknak megfelelő hosszú távú terveket és azok megvalósításának ütemezését. A pályaműnek az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága, az emberi erőforrásokkal, valamint a tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás, a bírósági integritás, a bírósághoz való hozzáférés, és a képzés területén a törvényszék előtt álló kihívásokra megfogalmazott terveket kell tartalmaznia, külön hangsúlyt adva a polgári és gazdasági ügyszakban a járásbíróságokon, valamint gazdasági ügyszakban a törvényszék első fokán az éven túli perek számának és ügyhátralékon belüli arányának csökkentése érdekében megfogalmazott hosszú távú terveknek.

A kollégium működésével kapcsolatban a pályaműben megfogalmazott terveim az időszerű, jó színvonalú és hatékony ítélkezés elősegítését, a bíróságok erősödő szolgáltató jellegéből adódó újszerű feladatok sikeres megoldását hivatottak szolgálni.

I. Az ítélezés időszerűsége és megalapozottsága

Az ítélezés időszerűsége és magas színvonala kritériumainak egyensúlya az ítélezéssel szemben támasztott alkotmányos követelmény. A független bírónak magas színvonalon és időszerűen kell ítélezniük, a gyorsaság nem mehet a szakmailag megalapozott döntés rovására.

A Szekszárdi Törvényszék illetékességi területén működő járásbíróságokon 2013. december 31. napján 1240 peres ügy maradt folyamatban, annak 21 %-a (264 ügy) éven túli pertartamú, 178 ügy (14,5 %) 1-2 év közötti, 61 ügy (4,9 %) 2-3 év közötti, 20 ügy (1,6 %) 3 év feletti, 5 ügy (2 %) 5 év feletti pertartamú volt. A Szekszárdi Járásbíróságon az 539 ügyből 121 ügy (22,4 %), a Paksi Járásbíróságon 246 ügyből 38 ügy (15 %), a Tamási Járásbíróságon 197 ügyből 61 ügy (30 %), a Bonyhádi Járásbíróságon a 160 ügyből 28 ügy (17,5 %), a Dombóvári Járásbíróságon 98 ügyből 16 ügy (16,3 %) éven túli pertartammal maradt folyamatban.

A járásbíróságokon 2014. augusztus 31. napjával folyamatban maradt 1345 peres ügy 18,7 %-a (252 ügy) éven túli pertartamú, 11,7 %-a (157 ügy) 1-2 év közötti, 5,1 %-a (69 ügy) 2-3 év közötti, 1,6 %-a (22 ügy) 3 év feletti, 0,3 %-a (4 ügy) 5 év feletti pertartamú, az időszerűségi mutatók kismértékben javultak.

A törvényszéki hatáskörbe tartozó elsőfokú polgári és gazdasági ügyek abszolút száma alacsony, amely a hatásköri szabályok változása folytán csökkent ügyérkezésnek, és a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. tv. 16. §-án alapuló nagyszámú befejezésnek (73 ügy) tudható be. Az abszolút számban alacsony ügyszámon (64 polgári per, 21 gazdasági per) belül az éven túli folyamatban maradt ügyek aránya rendkívül magas.

A törvényszék első fokán 2013. december 31. napjával még 115 ügy (86 polgári per, 29 gazdasági per) maradt folyamatban, és annak 48,6 %-a volt éven túli pertartamú. A folyamatban maradt polgári peres ügyekből 38 ügy volt éven túli, 17 ügy (19,8 %) 1-2 év közötti, 8 ügy (9,3 %) 2-3 év közötti, 11 ügy (12,8 %) 3 év feletti, 2 ügy (2,4 %) 5 év feletti pertartamú. A gazdasági peres ügyekből 18 ügy maradt folyamatban éven túl, abból 5 ügy (17,2 %) volt 1-2 év közötti, 6

ügy (20,8 %) 2-3 év közötti, 5 ügy (17,2 %) 3 éven felüli, 2 ügy (6,9 %) 5 éven felüli időtartamú.

A 2014. augusztus 31. napjával folyamatban maradt 85 törvényszéki elsőfokú ügyből 37 ügy (43,5 %) 1 év feletti pertartamú, 11 ügy (12,9 %) 1-2 év közötti, 6 ügy (7 %) 2-3 év közötti, 13 ügy (15,3 %) 3 év feletti, 7 ügy (8,2 %) 5 év feletti pertartamú. Ezen belül az elsőfokú gazdasági perek időszerűsége nagyobb mértékben romlott, a folyamatban lévő 21 ügy 23,8 %-a (5 ügy) 3 év feletti, 23,8 %-a (5 ügy) pedig 5 év feletti pertartamú, emellett ugyan csupán 1-1 ügy van folyamatban 1-2 év, illetve 2-3 év között.

Az érkezett ügyek száma – a befejezések számára tekintettel – döntően befolyásolja nem csak a folyamatos ügyek számát, de az ezen belül a pertartamhoz igazodó időszerűségi mutatókat is. A kedvezőtlenül alakult időszerűségi mutatók miatt még nagyobb hangsúlyt kell kapjon a hosszabb pertartamú ügyek feldolgozásának segítése, és a peres eljárások időtartamának nem kívánatos növekedésének elkerülése.

A Szekszárdi Törvényszék elnökének jelenleg is hatályos 2/2000.(VII.3.) számú rendelkezése alapján soron kívüli eljárásnak minősülnek az egy évet meghaladó pertartamú eljárások. A 129/2009.(VII.7.) OIT határozatra figyelemmel a Szekszárdi Törvényszék elnöke 2013. évben elrendelte a két éven túl folyamatban lévő peres és nemperes ügyek negyedéves rendszerességgel, az öt éven túl folyamatban lévő ügyek havi rendszerességgel történő vizsgálatát. A vizsgálat során a kollégiumvezető köteles az érintett ügyeket tételesen megvizsgálni.

Az időszerűség javítását az egy éven túl folyamatban lévő ügyek soron kívüli intézésére vonatkozó elnöki rendelkezés betartása és hathatós ellenőrzése mellett a törvényszék elnöke célul tűzte ki már 2012. évtől kezdődően, a két éven túl folyamatban lévő polgári és gazdasági peres eljárások ésszerű határidőn belüli mielőbbi befejezése célja megfogalmazása mellett.

A Szekszárdi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium vezetője és kollégiumvezető-helyettese a két és öt éven túli polgári és gazdasági perek áttekintése, a részletes perkrónikák alapján a 2013. évben végzett célvizsgálat eredményeként megállapította, hogy a két éven túli ügyek

túlnyomó többsége bonyolult, nehéz megítélésű ügy, melyekben számtalan kereseti- és viszontkereseti kérelmet, beszámítási kifogást terjesztenek elő a felek; adott esetben több jogviszonyt kell a bírónak az ügyekben elbírálnia, sok esetben egyidejűleg több, eltérő kompetenciával rendelkező szakértő kirendelésével, a felek és a jogi képviselők perelhúzó, a Pp. 141. § (2) bekezdésébe ütköző magatartása mellett. Az ügyviteli befejezéseket (szünetelés, felfüggesztés), valamint a hatályon kívül helyezést is az ügyek elhúzódsához vezető okként írták le. A bírói intézkedések körében megállapították, hogy a felek nyilatkozattételi, bizonyíték előterjesztési késedelmek nem kellően szankcionáltak (Pp. 8. § (3)-(5) bekezdés, Pp. 141. § (6) bekezdés), és a szakértői késedelem szankcionálása is több esetben elmarad.

Az ítélezés – a későbbiekben tárgyalt – színvonala és eredményessége (első fokon jogerőre emelkedett ügyek, helybenhagyások aránya) fenntartása mellett az időszerűség javítása érdekében az érintett ügyek következetes, támogató szemléletű vezetői ellenőrzésével kívánom elérni az eljárásrendben felkínált, az ésszerű határidőn belüli befejezést lehetővé tevő bírói intézkedések határidőben, a soron kívüli eljárás szabályainak érvényesülése melletti megtételét. Az éven túli perek számának és ügyhátralékon belüli arányának csökkentése, a két éven túli ügyek ésszerű időn belüli befejezése eléréséhez az előírt rendszeres ellenőrzések célja hangsúlyosan a bírói munka – a bírói függetlenség megtartása melletti – szakmai támogatása kell legyen, annak következetes ellenőrzésével, hogy az elhúzódo perekben a perrendtartásban a hatékony pervezetéshez biztosított eljárásjogi eszközök megfelelően kihasználásra kerüljenek.

Az elvárt magas szakmai színvonalú ítélezés biztosításával kell összehangolni az időszerűséget, nem lehet az ügyek csupán statisztikai szempontú elintézésére törekedni.

A kis létszámú bíróságoknál szakosodásra szinte nincs lehetőség, a különböző tárgyú perekre vonatkozó anyagi jogi szabályok, illetve a kialakult bírói gyakorlat megismerése még a valamennyi munkaállomásról elérhető CD-Jogtár, a közösségi joganyag, az Anonim Határozatok Központi Adattára, a Kúria határozatainak elektronikus adatbázisa mellett is jelentős időráfordítást igényel.

A kollégiumnak ezért a bírák ítélkező tevékenységét támogató, a szakmai és gyakorlati tudást megosztó fórumként kell működnie. Elengedhetetlen a civilisztika területén tevékenykedő kollégák konstruktív együttműködése, melynek a leghatékonyabbnak tartott eszköze a közvetlen kapcsolattartás, a gyakori probléma felvető szakmai megbeszélések, konzultációk lehetősége.

A járásbíróóságokon 2013. évben 3.018 polgári per és 125 gazdasági per, a közigazgatási és munkaügyi bíróságon 248 közigazgatási- és 294 munkaügyi per fejeződött be. A másodfokú civilisztikai tanácsok 2013. évben 582 befejezett ügyben 337 helybenhagyó döntést (57,9 %) hoztak, a részbeni megváltoztatás aránya 12 %, az egészben megváltoztatás aránya 7,9 % volt, és 76 hatályon kívül helyező (13 %) határozat meghozatalára került sor.

A 2013. évben a törvényszékre érkezett 160 elsőfokú polgári peres ügyből 145 nyert befejezést, összesen 25 ügyben jelentettek be fellebbezést, ebből 12 végzés elleni fellebbezés volt. A befejezett polgári perek mindössze 9 %-ában nyújtottak be ítélet elleni fellebbezést.

A Pécsi Ítéltábla 2013. évben 56 fellebbezett polgári peres ügyünkben hozott határozatot, a 31 ítélet elleni fellebbezés alapján 10 esetben helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, 13 ügyben részben, 1 ügyben egészben megváltoztató döntést hozott. Csupán 3 esetben (9,6 %) került sor hatályon kívül helyezésre. A 25 végzés elleni fellebbezés alapján hozott határozatokra is figyelemmel, az elbírált ügyek 32,1 %-ában helybenhagyásra került sor, míg a hatályon kívül helyezés aránya 5,4 %-ot tett ki.

A törvényszékhez 2013. évben 41 elsőfokú gazdasági peres ügy érkezett és 61 ügy került befejezésre. A 13 esetben benyújtott fellebbezésből csupán 7 ítélet elleni fellebbezés volt.

Az ítéltábla 2013. évben 22 fellebbezett gazdasági ügyünkben hozott határozatot, ebből 13 ítélet elleni fellebbezésből 5 esetben helybenhagyta (38 %), 3 esetben részben, 1 esetben pedig egészben megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, további 1 esetben pedig egyéb befejezést alkalmazott és a fellebbezést hivatalból elutasította. A végzés elleni fellebbezésekre is tekintettel az elbírált ügyekben a helybenhagyó döntések aránya 40,9 % volt, hatályon kívül helyezésre pedig nem került sor.

A Kúria 2013. évben 21 polgári ügyben, 9 gazdasági ügyben hozott határozatot a törvényszékhez, illetve a törvényszék illetékességi területén működő járásbírókhoz benyújtott felülvizsgálati kérelmek alapján, a határozatok 45,4 %-a volt a jogerős ítéletet hatályában fenntartó döntés a polgári ügyekben, és mindössze egy esetben került sor hatályon kívül helyezésre és új eljárásra utasításra mind az első-, mind a másodfokú ítélet vonatkozásában, míg a gazdasági ügyekben a helybenhagyás 66,6 % arányú volt, a többi esetben pedig egyéb módon fejezte be a Kúria a felülvizsgálati eljárást.

Látható ezen adatokból, hogy a kollégiumhoz tartozó bírák ítélkezése eredményes és jó arányban kellően megalapozott, a törvényszéken, az ítélőtáblán és a Kúrián az elbírált polgári- és gazdasági ügyek ítéletei elleni fellebbezési-, felülvizsgálati ügyekben a hatályon kívül helyezés alkalmazására kis számban kerül sor.

Az első- és másodfokú bíróságok közötti munkamegosztás ésszerűbbé tételéhez, a bíróságok munkájának hatékonyságához azonban emellett is elengedhetetlennek tartom a másodfokú tanácsok hatályon kívül helyezési gyakorlatában az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2014.(VI.30.) PK véleményben foglaltak szerinti irány- és szemléletváltozás megvalósulását, mely az egységes ítélkezési gyakorlat megteremtésén túl az eljárások ésszerű időn belül történő befejezése irányába is hathat. A másodfokú eljárásban az orvosolható hibák kiküszöbölése esetén jogerős határozat meghozatalára kerülhet sor, a pertartam nem nő a megismételt eljárás időtartamával.

A Szekszárdi Törvényszék civilisztikai másodfokú tanácsaiban a tanácselnök, a gazdasági és a munkaügyi fellebbviteli tanácsokban az előadó személye ugyan állandó, de a tanácsok emellett nem azonos beosztással működnek. Ennek előnye, hogy a tanácsok megismerik egymás gyakorlatát, és a felmerülő vitás szakmai kérdéseket közösen oldják meg, egységes gyakorlatra törekedve azokban az esetekben is, ha az azonos probléma megoldásának szükségessége csupán azért merül fel másik fellebbviteli tanácsnál, mert a felek személyére (természetes személy/gazdálkodó szervezet) figyelemmel a per polgári-, illetve gazdasági ügyszakba tartozó lett.

Az eredeti beosztásukból eredő első- és másodfokú ítélkezési tevékenységük megtartása mellett a kollégium polgári- és gazdasági ítélkezést folytató törvényszéki bíró tagjai a 69/2014.(II.14.) OBHE számú határozattal 2014. március 1. napjától 2014. december 31. napjáig terjedő időtartamra a Székesfehérvári Törvényszékre, a 327/2014.(VIII.04.) OBHE számú határozattal 2014. szeptember 1. napjától 2015. március 31. napjáig terjedő időtartamra a Fővárosi Ítéltáblára kirendelésre kerültek.

A kirendelés alapján fellebbviteli tanácsokban végzett ítélkezés során a Székesfehérvári Törvényszékhez tartozó járásbíróságok ítélkezési gyakorlatára láttak rá a kirendelt törvényszéki tanácsok, annak tapasztalatait egy szakmai konzultáció keretében megvitatni tervezem, kiemelt figyelemmel az időszerűség biztosításához kapcsolódó „jó gyakorlatok”, illetve az az ellen ható gyakorlatok összegyűjtésére.

A folyamatban maradt munkaügyi peres ügyek számának mérséklődése mellett lényegesen javultak az időszerűségi mutatók a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon, a 2014. augusztus 31. napján folyamatban maradt 91 munkaügyi perből csupán 3 ügy volt 2-3 év közötti pertartamú, további 4 ügy pedig 1-2 év között folyamatban lévő. A folyamatban lévő 59 közigazgatási perből ugyanezen időszakban 1 ügy volt év feletti pertartamú.

Az elmúlt évek tendenciájának következményeként csökkent a folyamatban lévő felszámolások száma is, az egyes bírói tanácsok leterheltsége enyhült, időszerűbbé válhat az intézkedések fogantatása. A 2014. augusztus 31. napjával folyamatban lévő 440 felszámolási eljárásból 129 ügy 1-2 év közötti, 52 ügy (11,8 %) 2-3 év közötti, 39 ügy (8,9 %) 3 év feletti, 12 ügy (2,7 %) 5 év feletti időtartamú.

A felszámoló bírák – amennyiben a törvényszék első-, másodfokú hatáskörébe tartozó peres ügyek száma indokolja – a peres ítélkezésben a korábbi évek gyakorlatának megfelelően részt tudnak vállalni, a munkateher egyenletes elosztása révén a peres ügyek elintézésének időszerűsége javítható.

A Szekszárdi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiumának jelenleg 20 tagja van, a törvényszéki bírókon felül valamennyi

járásbíróság egy-egy polgári ügyszakos bírāja, és a közigazgatási és munkaügyi bíróság munkaügyi és közigazgatási ügyeket tárgyaló egy-egy bírāja vesz részt a kollégium munkájában.

A kollégium tagjának joga és kötelezettsége aktívan közreműködni a kollégium feladatainak megvalósításában. A magas színvonalú és időszerű ítélkezési munkát elősegítően elengedhetetlen, hogy a szakmai kérdésekben a tagok az önálló kezdeményezési, javaslattevési jogukat aktívan gyakorolják, és a részükre megküldött – elektronikus formában hozzáférhetővé tett – szakmai anyagokat ne csupán csak áttanulmányozzák, hanem azokra – az ítélkezési tevékenységük, a központi képzéseken és az önképzés során szerzett tudásukat, tapasztalataikat felhasználva – érdemi észrevételeikkel segítsék a szakmai munka igényességét.

A kollégiumnak a szakmai feladatait széles körű tekintettel, az elsőfokú ítélkezés során tapasztalt új – köztük az új Ptk., és a várhatóan megalkotásra kerülő új Pp. által generált – kihívásokra rugalmasan reagálva kell végeznie, ehhez pedig a szakmai tanácskozások anyagainak elkészítésében, a Kúria joggyakorlat-elemző csoportja vezetőjének felkérésére végzett joggyakorlat-elemző munkában a kollégium tagjainak tevékenyen részt szükséges vállalnia.

Amellett, hogy a kollégium tagja indokolt javaslatot tehet a munkatervben nem szereplő szakmai kérdés megvitatására, szükség esetén abban állásfoglalásra, meg kívánom teremteni annak lehetőségét, hogy a javaslattevővel a helyi bíróságokon a civilisztika területén ítélkezést folytató bírák közvetlenül is élhessenek, ennek eredményeként a kollégium a szakmai kihívásokra rugalmasan reagáló, a tárgyalási tevékenységhez kapcsolódó valós igényekhez igazodó, az egységes, időszerű és megalapozott ítélkezést biztosító szakmai műhelyé válhasson.

Instruktor bíró kijelölése hiányában is szükséges a határozott időre kinevezett bírák tevékenységének szakmai szempontú figyelemmel kísérése, részükre megfelelő konzultációs lehetőség biztosítása. A tanácselnökök bevonásával rendszeres időközönként olyan szakmai konzultációkat kívánok tartani, ahol megfelelő keretek között kaphatnak választ a határozott idejű kinevezéssel rendelkező bírák az anyagi jogi és eljárásjogi problémáikra, ügyviteli- és munkaszervezési kérdéseikre.

II. Az emberi erőforrásokkal, valamint a tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

A Szekszárdi Törvényszék vagyonkezelésében lévő bírósági épületek az igazságszolgáltatási feladat teljesítéséhez szükséges rendeltetésszerű használatra alapvetően alkalmasak, megfelelő számú tárgyalóteremmel rendelkeznek, informatikai eszközellátottságuk kielégítő, a bírák, igazságügyi alkalmazottak elhelyezése a hatékony munkavégzés feltételeit biztosítja.

Az emberi erőforrások optimális hasznosítása körében általános elvárás, hogy a törvény által megengedett legalacsonyabb szintű képzettséggel rendelkező bírósági dolgozó végezzen minden bírósági feladatot. Ehhez igazodóan el kell érni, és fenn kell tartani azt a gyakorlatot, hogy bírósági titkár hatáskörébe tartozó ügyeket ne végezzen bírósági írást, ahogy el kell érni, és fenn kell tartani, hogy bírósági ügyintéző által intézhető ügyekben ne járjanak el bírósági titkárok, utóbbiak kizárólag jogi szakvizsgához kötött munkakört ellátva, érdemi bírósági ügyintézkedést végezzenek.

A bírósági titkárok a nemperes eljárások intézése alól mentesítik az elsőfokú tanácsokat, emellett rendkívül korlátozott az ún. team-munkában való részvételük, a peres ítélezésben a tanácsok mellett az ügyelőkészítésben, a határozattervezet készítésében való közreműködésük a létszámszűkítésre figyelemmel nem kivitelezhető. A bírói munkateher csökkentése irányába ható team-rendszer létrehozásának feltétele a titkári és bírósági ügyintézői álláshelyek számának növelése lenne.

A törvényszék engedélyezett bírói létszáma 2014. július 1. napjától 59 fő, 2014. szeptember 1. napjától 58 fő, a csökkenés a járásbírósági létszámot érintette, az 32 főre csökkent. A bírósági titkári és bírósági fogalmazói álláshelyek tekintetében a munkaköri csoporton belüli bontás módosítására tett – a vezetői értekezlet támogatása mellett – javaslatot a törvényszék elnöke, a jelenleg engedélyezett 10-10 fő helyett a titkári álláshelyek javára 12-8 fő bontásban, mivel a szabálysértési peres és nemperes eljárások vitele mellett a polgári nemperes eljárások, ezen belül a végrehajtási eljárások magas száma a székhely járásbíróságon indokolja a bírósági titkári létszám emelését, tekintettel azon tényre is, hogy a civil szervezetek nyilvántartásával

kapcsolatos, titkári hatáskörbe tartozó ügyintézés megoldottan már bírósági titkár végzi.

A fizetési meghagyás kibocsátása közjegyzői hatáskörbe utalását követően a bírósági titkárok foglalkoztatása a civilisztikai ügyszakban lényegében a végrehajtási ügyek vitelére korlátozódott, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről 2014. szeptember 24. napján elfogadott – kihirdetésre váró – törvénynek a pénzügyi intézmény által a fogyasztónak megküldött elszámolás felülvizsgálatára irányuló, a bírósági titkár hatáskörébe utalt nemperes eljárásra az emberi erőforrásokkal való optimális gazdálkodás szempontjából a létszámhelyzet nem nyújt megoldást.

Az emberi erőforrások optimális kihasználásához járulhat hozzá, ha a bírósági ügyintézők által az 56/2008.(III.26.) Korm. rend. alapján végezhető feladatok mind nagyobb körét valóban bírósági ügyintézők intéznék, jelenleg azonban a végrehajtási ügyintézőkön kívül kizárólag a cégbírósági feladatok ellátásában vesznek részt.

A bíróságok közötti ügyteher elosztásának biztosítására szolgálati érdekből a bírók kirendelésének a Bjt. 31. § módosult rendelkezésén alapuló eddigi gyakorlata fenntartása esetén különös figyelemmel kell lenni a megtartott ítélkezési tevékenység időszerűsége követelményére, a kirendelés nem eredményezheti a megtartott ítélkezési tevékenység időszerűségének romlását.

Az ügyelosztási rend, az ügybeosztás rugalmas módosításával az előbbiek mellett is biztosítani kívánom annak feltételeit, hogy a bírók a szakmai fejlődésük érdekében az eddigieknél nagyobb számban kezdeményezzék az ítélőtáblákra, illetve a Kúriára a hozzájárulásukkal történő kirendelésüket, és ki kell dolgozni annak gyakorlatát, hogy az így elsajátított tudás, a hasznosítható munkamódszerek a kollégiumon belül megosztásra kerülhessenek.

A „Szervezetfejlesztés a Szekszárdi Törvényszéken az ítélkezési munka támogatásának, a szervezet hatékonyságának, gazdaságos működésének

érdekében" elnevezésű ÁROP projektben (ÁROP-1.2.18/A-2013-2013-0063) az egyes civilisztikai ügyszakokban kidolgozott specifikus, intelligens nyomtatványok használata az emberi erőforrásokkal való optimális gazdálkodás irányába ható lesz. A civilisztikai tárgyú, a törvényszék intranetes oldaláról letölthető nyomtatványok törvényszéki elnöki rendelkezés alapján kötelezően alkalmazandók. A nyomtatványok sorszámozásának, megnevezésének kívánt egységesítését követően a kötelező alkalmazás megvalósulása, az alkalmazás gyakorlatának nyomon követése kollégiumvezetői feladatként szükséges.

III. Bírósági integritás

Az OBH elnökének kiemelt stratégiai célja a bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége.

Az ítélezési és igazgatási munka átláthatóságának biztosításához tartozó kiemelt kérdés az ügyelosztás és az ügybeosztás módszereinek meghatározása.

Az ügyelosztási rend a Bszi. 10. § (1) bekezdésének megfelelően tartalmazza, hogy az adott bíróságon milyen összetételű és számú tanácsok működnek, a bírák, a tanácsok – ideértve a kirendeléssel foglalkoztatott bírókat is – melyik ügycsoportba tartozó ügyeket intézik, akadályoztatásuk esetén ki jár el helyettük, az ügyek elosztására melyik bírósági vezető jogosult, továbbá, hogy az ügyek elosztása milyen módon történik. Az ügyelosztási rend a tárgyalási tevékenységet folytató bírósági vezetők által tárgyalt ügyek körét és az ezekre vonatkozó elosztási módot is magában foglalja.

A Szekszárdi Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata 67. § (4) bekezdése szerint, a Bszi. 10. § (3) bekezdésének megfelelően az ügyelosztási rend kialakítása során eddig is figyelembevételre került az ügyek jelentősége, munkaigényessége – különös tekintettel a kiemelt jelentőségű perekre –, az ügyérkezés statisztikai adataira figyelemmel törekedve az arányos munkateher megvalósítására is. Az ügyelosztási rend kifüggesztésre kerül a bíróságok hirdetőtábláin és közzétételre kerül a törvényszék internetes honlapján is.

Az ügyelosztási rendnek az évközi személyi változásokat, különösen a bírák más szolgálati helyre történő kirendelését, illetve a tartós távolléteket nyomban és hatékonyan le kell követnie.

Az ügyelosztási renden belül a 14/2002.(VIII.1.) IM rendelet (BÜSZ) 31. § alapján alkalmazható ügyelosztási módszerek közül alapvetően az ügyszakonkénti, ügycsoportonkénti, az ügy tárgya szerinti szakosodás érvényesült a járásbíróóságokon, ahol a járásbíróóságok elnökei (elnökhelyettese) jogosultak az ügyek elosztására. A törvényszék fellebbviteli és elsőfokú tanácsainak ügybeosztása kollégiumvezetői intézkedéssel történik a BÜSZ 31. § f.) pontja szerint figyelembe véve a tanácsok leterheltségét, a kizárás szabályainak érvényesülését. A csőd- és felszámolási eljárásoknál érkezési sorrendben, a cégeljárásoknál az ügy tárgyának típusa szerint érkezési sorrendben érvényesül a kiosztás automatizmusa, a kijelölt tanács leterheltségének figyelembevételével.

A munkateher mérési rendszer fejlesztésének irányától függően a bírák ítélezési tevékenységének mennyiségi és minőségi értékelésének tapasztalatait felhasználva, az ügyforgalmi, a tevékenységi és létszámadatok elemzésén alapulóan törekedni szükséges egy olyan ügykiosztás megvalósítására, amelynek eredményeként a bíró egyéni statisztikai szempontú hátrányba nem kerülhet csupán az általa tárgyalt ügycsoportokba tartozó ügyek tárgyuk szerinti munkaigényessége, az ügyek bonyolultságából (tárgyi keresethalmazat, külföldi elem, kiterjedt szakértői bizonyítás szükségessége, a felek nagy száma, stb.) eredően prognosztizálható hosszabb pertartam, az érdemi befejezésekhez kapcsolódó írásba foglalási feladat rendszerinti rendkívüli időigénye miatt.

A bírák teljesítménye nem csupán az országos adatokhoz mért, a kollégiumhoz tartozó bírák teljesítménye egymáshoz, az egyes bíróságok statisztikai átlagadataihoz is viszonyított. Mindaddig, míg az ügy várható munkaterhéről információt nyújtó súlyszám kialakításában a bírósági vezetők az érkező ügyek elosztásában támogatást nem kapnak, a kezdőirat jellemző adataira figyelemmel a szignálást végző igazgatási vezetőnek a civilisztikai ügyszakban rendkívüli körülményekkel kell az arányos munkateher kialakítása érdekében az ügybeosztás során eljárnia. Az ügycsoportonkénti, az ügy tárgya szerinti szakosodás mellett az ügyek nehézségi fokára, az ügyek befejezésének

várható időigényére is figyelemmel lévő ügybeosztás megvalósítása érdekében szoros együttműködést kívánok kialakítani a helyi bíróságokon az ügybeosztást végző vezetőkkel.

A bírák fegyelmi helyzetére vonatkozó éves tájékoztatás már teljesül, emellett azonban a bírósági integritás kérdésköréhez tartozóan feltétlenül meg kell ismertetni a bírákkal a polgári peres eljárásokkal kapcsolatban indult kártérítési ügyek tapasztalatait, a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti, jogerősen lezárt ügyekben hozott döntések jellegét, tartalmát.

IV. A bírósághoz való hozzáférés

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése stratégiai célkitűzése megvalósításában kiemelt szerep jut a bírósági közvetítés bírósági szervezetrendszeren belüli megerősítésének. A bírósági közvetítés (mediáció) ismert célja a felek konszenzuson alapuló vitarendezésének elősegítése, a jogviták lehető legrövidebb időn belüli, költséghatékony, és az ügyfelek számára megnyugtató módon történő lezárása. A bírósági közvetítés szervezeti, jogállási, igazgatási megújítása megtörtént, a bírósági közvetítés elterjedéséhez a bírák részéről azonban egyfajta szemléletváltásra van szükség.

Mivel a mediáció az igazságszolgáltatási munka hatékonyságának, időszűrésének és az ügyfél-elégedettségnek egyik jelentős eszköze lehet, az intézménnyel, a bírósági közvetítés részletszabályaival, az elérhető eredményeivel meg kell ismertetni az elsőfokú ítélkezési tevékenységet végző bírókat. A kötelező közvetítői eljárások mellett az elrendelhető közvetítések száma növekedésével csak akkor lehet számolni, ha a bírák a mediáció jelentőségét, annak eredményeit felismerik, és az ügyviteli szabályok ismeretében élnek az ajánlás lehetőségével.

A törvényszék intranetes felületén Dokumentumok/Bírósági közvetítés cím alatt már elérhetők a Pkm. ügyek lajstromozására, a kötelező és önkéntes bírósági közvetítésre vonatkozó útmutatók bíráknak, emellett azonban támogatandónak tartom, hogy a bírósági közvetítők és a koordinátor a helyi bíróságokon személyes konzultáció keretében ismertessék meg a bírókat a bírósági közvetítés lehetőségeivel, ügyviteli szabályaival, elért eredményeivel.

Az eredményes közvetítői eljárások a bírói munkateher mérséklődéséhez, a peres eljárások időszerű befejezéséhez vezethetnek.

A napjainkban kikerülhetetlen kommunikációs csatornává vált facebook felületre való csatlakozással a Nyitott Bíróság Programnak is nagyobb figyelmet lehet elérni, ezért a szakmai koordinátorral való együttműködéssel keresnünk kell a Nyitott Bíróság Program működtetése során a bírák és igazságügyi alkalmazottak egyre szélesebb körű bevonásának lehetőségeit.

A Szekszárdi Törvényszék az Új Széchenyi Terv Államreform Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott szervezetfejlesztési projektje keretében megvalósult a tanúgondozás intézményesítése, 2014. szeptember 1. napjával hatályosan kiadásra került a Tanúgondozási Szabályzat, kijelölésre kerültek a tanúgondozók és a koordinátor. A törvényszék honlapján szerepelnek a tanúgondozással kapcsolatos tájékoztatók, a tanúgondozók elérhetőségei, a tanú elégedettségi adatlap. Az elért eredmények bevezetéséhez elengedhetetlen a tanúgondozók szakmai felkészültségének biztosítása és folyamatos, naprakész fenntartása.

A bírósághoz való hozzáférés egyik csatornája a nyilvános ügyfélfogadás, a panasznapis ismeretek magas színvonalú elsajátítása, az eljárásjogi ismeretek megfelelő kommunikációja nélkül ezen a téren elképzelhetetlen az ügyfél-elégedettség. A bírósági fogalmazók helyi képzésének a jogi szakvizsgára, a bírói hivatásra való gyakorlati felkészítés mellett ezért hangsúlyosan része kell legyen a panasznapis tevékenység megfelelő szakmai színvonalú ellátásához szükséges képzésnek.

A képzésnek, a panasznapis tevékenység folyamatos és következetes instruálása mellett alkalmassá kell tennie a bírósági fogalmazót – a joggyakorlati idejétől függetlenül – arra, hogy a panasznapon készített kezdőirat, más beadvány hiánypótlás nélkül lehetővé tegye annak érdemi elintézését, ezzel is az időszerű és hatékony ítélezést elősegítve.

V. Képzés

A Szekszárdi Törvényszék engedélyezett létszáma 228 fő, tényleges létszáma 217 fő, ebből bíró 57 fő, bírósági titkár 13 fő, bírósági fogalmazó 3 fő,

tisztviselő 81 fő, írnok 40 fő. A képzettségi mutató igen magas, az igazságügyi alkalmazottak közül 38 fő felsőfokú iskolai végzettségű, a munkáltató e mellett támogatja a munkavállalók tanulmányait a szakirányú magasabb iskolai végzettségek elérése érdekében.

A tényleges bírói létszám 17,54 %-a, mindössze 10 fő rendelkezett 2013. december 31. napjáig szakjogi végzettséggel, az arány 2014. év során a 2012. évben a posztgraduális tanulmányait megkezdett 4 bíró másoddiplomázásával ugyan kedvezőbbé vált, de tudományos fokozattal továbbra sem rendelkezik egyetlen bíró sem.

Annak érdekében, hogy minél felkészültebb és több kompetenciával rendelkező munkatárssal, egyre magasabb színvonalon történjék a bíróságok feladatellátása, az ítélezési munka megfelelő szervezésével minden szükséges támogatást meg kívánok adni a posztgraduális képzésben, illetve a tudományos fokozat megszerzéséhez szükséges képzésben való mind nagyobb arányú részvételhez, a publikációs és egyéb szakmai többlettevékenységhez.

Az élethossziglani tanulás megvalósítása érdekében minden bírónak és igazságügyi alkalmazottnak a választható központi képzéseken rendszeresen részt kell vennie. Fel kívánom mérni, nyomon követni, hogy a civilisztikai területen tevékenykedő bírók, bírósági titkárok milyen szakmai képzéseken vettek részt, és meg kívánom teremteni annak lehetőségét, hogy a központi képzéseken megszerzett ismeretanyag megosztásra kerülhessen. Az új Ptk. oktatására szervezett helyi képzéssorozat megmutatta, hogy hatékonyan és eredményesen adható tovább a központi képzésen megszerzett ismeretanyag.

Nagyobb szerepet kívánok szánni az önképzés során megszerzett tudás minden, az ügyszakban tevékenykedő bíró, bírósági titkár részére elérhetővé tételének, ami megvalósulhat tantárgyi vizsga-dolgozatok, szakdolgozatok, tudományos fokozat megszerzésére irányuló képzés előadásainak, abból kiinduló kollégiumi anyagoknak kollégiumi ülésen, kibővített kollégiumi ülésen történő ismertetése, megtárgyalása útján, vagy azokhoz elektronikus hozzáférés biztosításával.

Meghatározó a bíróságok megítélése szempontjából az ügyek ésszerű határidőn belül történő befejezése, az ügghátralék csökkentése mellett a munka magas színvonala, amelyhez az önképzés feltételeként hozzájárulhat a jogirodalom elérhetőségének biztosítása. Ehhez nélkülözhetetlen a korlátozott számban rendelkezésre álló szakkönyvek, szakfolyóiratok körének megismertetése, ami megvalósulhatna a törvényszék – a kollégiumi ülések jegyzőkönyveit, az ítélkezési tevékenységet elősegítő szakmai anyagok (állásfoglalások, vélemények) elektronikus dokumentumként való hozzáférését is biztosító – intranetes felületén.

A Ptk. új jogintézményei és szabályai értelmezése kapcsán felmerülő problémák időszerű megoldásában fontos szerep jut a bírósági szervezetben keletkező állásfoglalások, vélemények, publikációk, tanulmányok figyelemmel kísérésének, és a civilisztika adott területén tevékenykedő bírákkal való megismertetésének. Ezért a jogszabály változások figyelése, a jogegységi határozatok, kúriai és ítélőtáblai kollégiumi vélemények megismertetése mellett célul tűzöm ki a szakfolyóiratokban, az egyetemi időszakos kiadványokban megjelenő cikkekre, tanulmányokra való figyelemfelhívást is.

Az uniós jog tematikus képzése az európai jogi szaktanácsadó és a témában jártas kollégák szervezésében már megkezdődött, annak kollégiumi támogatású fenntartása – a bírák, bírósági titkárok, fogalmazók mind nagyobb arányú részvételével – indokolt.

A fél, illetve képviselője és a törvényszékek közötti, a szakértő és a törvényszékek közötti elektronikus kapcsolattartás választhatósága, a civil szervezetek bejegyzésében és nyilvántartásában, valamint a csőd- és felszámolási eljárásokban bevezetésre kerülő elektronikus eljárás szükségessé teszi az elektronikus kapcsolattartást biztosító informatikai rendszerek használatának szervezett oktatását, az informatikai képzés feltételeinek biztosítását.

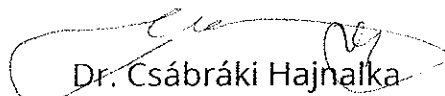
A Szekszárdi Törvényszék gondoskodik a bírósági ügyvitel oktatásáról és az ehhez kapcsolódó szakvizsga (BÜSZ) megszervezéséről. A bírósági ügyvitel oktatásában a már vizsgázott ügyviteli alkalmazottak ismételt részvétele lehetőségét is biztosítani kívánom, az elsajátított ügyviteli szabályok maradéktalan és egységes alkalmazása megvalósítása érdekében.

* * *

A pályaműben felvázolt hosszú távú tervek megvalósításához elengedhetetlennek tartom, hogy a kollégium működése során mind nagyobb szerepet kapjon – a Pécsi Ítéltábla, az illetékességi területéhez tartozó törvényszékek kollégiumaival, és vezetőivel, a Kúriával már kialakított szakmai kapcsolatok fenntartása, az együttműködés elmélyítése mellett – a közvetlenség, az információ beszerzése és az információ áramlása terén, a hatékonyabb munkavégzés lehetőségének megteremtése érdekében az aktuális jogalkalmazási problémák gyorsabban kerüljenek a szakmai kollégium elé, a követendő joggyakorlat kialakításához szükséges szakmai megoldások pedig mielőbb hozzáférhetővé válhassanak, így a bírák azonos joggyakorlat mellett, magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

Ehhez kérem a kollégium, az összbírói értekezlet, az Országos Bírószági Hivatal elnöke támogatását.

Szekszárd, 2014. szeptember 30.

Dr. Csábráki Hajnalka
törvényszéki bíró

